

A SZLAVISZTIKA MŰHELY KURZUSAI (2009–2015)

2009/2010-es tanév őszi félév:

1. Fejezetek az orosz irodalom történetéből és elméletéből – doktoranduszi panelkurzus

Tárgyfelelős: dr. Kroó Katalin

Előadók: Bártfay Réka, Boros Lili, Bortnyák Ágnes, Kocsis Géza, Kondor-Szilágyi Mária, Engelné Nagy Éva, Pappert Mariann, Piller Mónika, Selmeczi János, Solti Gergely

A kurzus célja: az orosz irodalom néhány jelentős művének és alkotójának bemutatása volt. Ez kiemelt vizsgálati szempontok alapján olyan műértelmezések keretében történt, melyek az irodalomtudomány aktuális kérdései közül is jó néhányat közelbe hoztak (vö.: a mitopoétikai vizsgálat érvényessége és az archaikus szüzsé tanulmányozásának lehetőségei, a toposzok megjelenítésének a tanulmányozása, az irodalmi alkotás szöveghivatkozásainak feltérképezése [mítosz, bibliai szöveg és irodalmi intertextus], az irodalmi vizualitás és a képi ábrázolás szerepe). Az említett kérdéseket a többségükben doktorandusz előadók saját tudományos kutatásaik tárgyául szolgáló műveken megalapozva fejtették ki. Ennek során Puskin, Turgenyev, Goncsarov, Dosztojevszkij, Tolsztoj, Remizov, Cvetajeva alkotásainak fontos elemeit tárgyalták. Az egyes előadások egymásra épültek, az előadók a rokon problémáknak az egész kurzuson belüli összekötésére, több oldalról történő megvilágítására törekedtek.

2. Orosz irodalomtudományi alkotóműhely

Oktatók: dr. Kroó Katalin, Engelné Nagy Éva

Új oktatási forma a Szlavisztikai Műhelyben. A kurzus célja: a hallgatókat együttes konzultációkkal és TDK-ülésekre emlékeztető közös beszélgetésekkel motiválni arra, hogy elmélyedjenek a félév során egy tudományos munka megírásában. Ez nem heti rendszerességű összejövétel, hanem 3-4 alkalmat jelent, sok otthoni munkával.

3. Orosz nyelv

Oktató: Engelné Nagy Éva

4. Lengyel nyelv

Oktató: Barta Tamás

2009/2010-es tanév tavaszi félév:

1. Bevezetés a szláv történeti-összehasonlító nyelvészetbe

Oktató: dr. Zoltán András

A kurzus célja: az ószláv nyelv, mint közös szláv alapnyelv tanulmányozása (hangtan, morfológia, szintaxis), ószláv szövegek olvasása, fordítása, a nyelv változásának vizsgálata, szóelemzés.

2. Orosz irodalomtudományi alkotóműhely

Oktatók: dr. Kroó Katalin, Engelné Nagy Éva

3. Orosz nyelv

Oktató: Engelné Nagy Éva

4. Lengyel nyelv

Oktató: Barta Tamás

5. Bolgár nyelv

Oktató: Vasil Minchev

2010/2011-es tanév őszi félév:

1. Bevezetés a szláv történeti-összehasonlító nyelvészetbe 2.

Oktató: dr. Zoltán András

2. Orosz irodalom – világirodalom – kultúra(tudomány) panelszerminárium

Tárgyfelelős: dr. Kroó Katalin

Előadók: Boros Lili, dr. Dukkon Ágnes, Kocsis Géza, Kondor-Szilágyi Mária, dr. Kiss Szemán Róbert, dr. Kroó Katalin, dr. Lukács István, Piller Mónika

A kurzus célja az volt, hogy az orosz irodalom mellett előtérbe kerüljenek más szláv irodalmak alkotásai és irodalomtörténeti korszakai is, s mindezt világirodalmi kontextusban lehessen bemutatni.

3. Orosz irodalomtudományi alkotóműhely

Oktató: dr. Kroó Katalin

4. Lengyel nyelv

Oktató: Vékás Gábor

5. Orosz nyelv

Oktatók: Minchev Vaszil, Györki Tamás

2010/2011-es tanév tavaszi félév:

1. Bevezetés a szláv történeti-összehasonlító nyelvészetbe 3.

Oktató: dr. Zoltán András

2. Csehov drámapoétikája (műfaj- és motívumtörténeti kitekintés)

Oktató: dr. Kroó Katalin

Az óra a hallgatók speciális kérésére indult. Tanulmányozás tárgyául Csehov drámái szolgáltak, illetve az a drámatörténeti tradíció, mely megelőzte a Csehov-drámák poétikájának a kialakulását (pl. Turgenyev színművei). Ebben nagy segítséget jelentett a Maladype színtársulat aktív közreműködése.

3. Lengyel nyelv

Oktató: Vékás Gábor

2011/2012-es tanév őszi félév:

1. Szláv-magyar nyelvi kapcsolatok

Oktató: dr. Zoltán András

A szeminárium célja az volt, hogy bevezesse a hallgatóságot a magyar nyelv legnagyobb idegen eredetű szókészlet-csoportjának tanulmányozásába.

2. Magyar-orosz irodalmi kapcsolatok

Oktató: dr. Dukkon Ágnes

A félév során négy nagy témakört tekintettünk át, melyek a következők voltak: Dosztojevszkij irodalmi fogadtatása, Tolsztoj recepciója, Turgenyev hatása Magyarországon, illetve Csehov a magyar színpadokon és a kritikában.

3. Pétervár, a képzőművészet és az orosz irodalom

Oktató: dr. Gyöngyösi Mária

A kurzus témái a „pétervári szöveg”, Pétervár és Moszkva a 19-20. századi orosz költészetben és esszében, Pavlovsk és Carszkoje Szelo által ihletett versek és próza, az orosz italománia a 20. század elején, ill. Rilke Velence-versei mint a tárgyias líra példái, a vizualitás problémája a posztszimbolizmusban: Mandelstam és Kuzmin versei voltak.

4. Fordítástudományi szeminárium

Oktató: Erdődi Gábor költő

A három alkalom keretében megrendezett (2011. november 9.,16., 23.) előadás–szeminárium-sorozaton a hallgatók orosz költők magyar fordításait tanulmányozták, és ezen keresztül a fordítástudomány alapjaiba nyerhettek bepillantást. Többek között Jeszenyin, Mandelstam, Paszternák és Cvetajeva verseinek fordításával foglalkoztak a hallgatók.

2011/2012-es tanév tavaszi félév:

1. Fejezetek az orosz-német irodalmi kapcsolatok történetéből

Oktató: dr. Gyöngyösi Mária

A kurzus során az orosz-német kapcsolatokat vizsgáltuk II. Katalin korától egészen a XX. század közepéig. Az órákon egy-egy terjedelmesebb művet vagy néhány verset elemeztünk a recepciótörténet, a fordítások, a motívumrendszer és az intertextusok vizsgálatát helyezve előtérbe. Összehasonlító vizsgálatokra is sor került (pl. Hoffmann – Odojevszkij, Schiller – Dosztojevszkij).

2. Líraelmélet, verselemzés

Oktató: dr. Gyöngyösi Mária

A kurzus célja az volt, hogy keresztmetszetet adjon a XIX-XX. századi orosz költészetről Puskinról Paszternakig, és hogy sorra vegyen néhányat a orosz verstani és költészetelméletek közül (Taranovszkij és M. Gaszparov elmélete a versmérték szemantikájáról, Lotman verselemzése, I. Szmirnov intertextualitás-elmélete), ennek során érintve az orosz verstan alapjait is.

2012/2013-as tanév őszi félév:

1. XX. századi orosz próza a századfordulótól napjainkig

Oktató: dr. Nagy István

A szeminárium célja, hogy átfogó képet adjon a hallgatók számára az orosz próza alakulásáról a modernen és a posztmodernen keresztül az ezredfordulóig.

2. Kulturális és poétikai hagyományozódás Dosztojevszkij, Tolsztoj és Csehov műveiben

Oktatók: Boros Lili, Kocsis Géza

A kurzus célja az volt, hogy áttekintsük a szövegköziség, az intertextualitás fogalmaira vonatkozó tudományos megközelítéseket (főként Tinyanov, Lotman és Torop tanulmányain keresztül), majd e megközelítéseket konkrét műelemzési példákon keresztül szemléltessük.

2012/2013-as tanév tavaszi félév:

1. Kulturális szövegekben modellált jelrendszerek

Oktató: dr. Kroó Katalin

2. Szláv-magyar nyelvi kapcsolatok 2.

Oktató: dr. Zoltán András

2013/2014-es tanév őszi félév:

1. Kép és szöveg. Interdiszciplináris vizsgálati szempontok 19. századi orosz irodalmi példákon keresztül

Oktató: dr. Boros Lili

A szeminárium célja az volt, hogy a vizualitás és a képtudomány alapvető kérdései felszínre kerüljenek és az irodalmi szövegekben megjelenő vizuális elemeket – nevezetesen a képleírást, azon belül az ekphrasis jelenségét – 19. századi irodalmi alkotásokon keresztül vizsgáljuk.

2. Toposzok és motívumok a világirodalomban

Oktató: dr. Kroó Katalin

A szeminárium célja az volt, hogy bemutassa a motívum- és toposzértelmezés azon elméleti megközelítéseit, melyek egyrészt interdiszciplináris kutatási kapcsolatot biztosítanak a mitikus, szépirodalmi és egyéb művészeti ágazatokhoz tartozó szövegek között, másrészt toposz- és motívumértelmezésen megalapozottan meghatározhatóvá teszik világirodalmi művek egymáshoz fűződő viszonyát tipológiai, analógiai, hatástörténeti vagy intertextuális nézőpontból szemlélve.

2013/2014-es tanév tavaszi félév:

1. Interdiszciplinaritás, intermedialitás panelkurzus

Tárgyfelelős: dr. Boros Lili

Előadók: Bugovits Valéria, Egeres Katalin, dr. Horváth Gyöngyvér, dr. Kocsis Géza, dr. Kondor-Szilágyi Mária, dr. Solti Gergely

A kurzus az irodalmi alkotások interdiszciplináris megközelítési módjaiba nyújtott bepillantást, olyan műveket választva vizsgálata tárgyául, melyek poétikai olvasata során nem kerülhető meg a képzőművészet, a zene és a film területére való kitekintés. Az előadók Puskin, Turgenyev és Dosztojevszkij műveinek fontos kérdéseit tárgyalták, az egyes előadások egymásra épültek, törekedve a rokon problémák összekötésére és több oldalról való megvilágítására.

2014/2015-ös tanév őszi félév:

1. Műelemző szeminárium

Oktató: dr. Boros Lili

2. Verselemző szeminárium

Oktató: dr. Kocsis Géza

2014/2015-ös tanév tavaszi félév:

1. Szakszövegolvasó szeminárium

Oktató: dr. Boros Lili

A kurzus célja az orosz irodalom 19. századi történetében való elmélyüléshez szükséges alapvető szakirodalmi tételek megismerése volt (például: Borisz Uszpenszkij, Jurij Lotman) és a hallgatók témájához kapcsolódó speciális szakirodalom feldolgozása (Dosztojevszkij, Platonov, Makarenko alkotásaihoz kapcsolódó irodalom, valamint a posztszovjet kelet-európai és orosz identitás kérdéseivel összefüggésben Igor Zabel és Mikola Rjabcsuk elméleti írásai).

2. Szókincsfejlesztés

Oktató: dr. Boros Lili

A önképzőköri formában zajlott, célja a műhelytagok orosz nyelvi készségeinek, elsősorban szókincsének bővítése volt. A hallgatók közül mindenki felkészült egy bizonyos témakör szókincséből, orosz nyelven, ennek során segédanyagokat, handoutokat, táblázatokat is készítettek. A témák a következők voltak: az orosz ételek, gasztronómia, angol nevek orosz átírása, szólások és közmondások, európai országok és nemzetiségek, gazdasági kifejezések, mozaikszavak és rövidítések a mai orosz nyelvben.